

Szerkesztői szállítás:

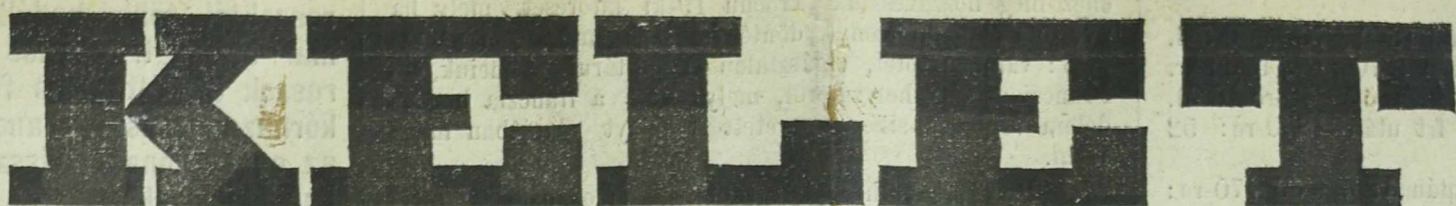
Belső-farkasutca 55. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adának vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft.
Félévre 6 "
Negyedévre 3 "
Egy óra 1 "

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haugenstein és Voglernél (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-ter 9 szám emelet.)

„KELET”

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 ft. Negyedévre 3 ft.
Félévre 6 ft. Egy óra 1 ft.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésére küldendők.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Az erdélyi részek politikai felosztása.

Pár százados azon meggyőződés, hogy Erdély abnormis politikai felosztása tarthatlan, tarthatlan pedig nemcsak azért, hogy a kifejtett közigazgatási tekinteteknek meg nem felel, de pénzügyi szempontokból is igen helytelen, s méltánytalan, mert hogy a nagy Hunyadmegye s a kis Naszód- vagy Besztercevidék, vagy Aranyosszék részére ugyancsak hasonló főispánokat fizessen az állam; vagy keblükből ily kis területek tartsák fel megyei autonómiájukat, most, midőn a municipális külön előjogok s külön érdekek többé nem léteznek, s midőn a kis területek külön helyhatósági jogai nem renteiozzák a fentartásukra a keblü pénzarányaitól követelt áldozatot, azt hiszem, hogy ezt még azoknak érzékenysége sem követeli többé, kik megszokták csak a praetorialis házak ablakaiból mérni meg a világi dolgok folyását, s kiknek fogalmában minden nagyság csak a megyei népszerűség nimbusában culminál.

Nem is palástoljuk el, mikép mi szervezésileg nem találjuk egészen correctnek azt, hogy a megye rendezéséről szóló törvényjavaslat a nélkül lett az országgyűlés elé terjesztve, sőt az által el is fogadva, hogy ezt megelőzőleg vagy ezzel kapcsolatban egyszersmind Erdély új politikai felosztására nézve is tervezet és törvényjavaslat nyújtatott volna be.

Ugy hisszük azonban, hogy ennek oka ott fellelhető, mert a mostani rendszeresítetlen s minden féltékenkedésnek könnyen kitéve levő megyei élet rendezése sokkal sürgetőbb kérdésnek mutatkozott, hogyssem azzal oly intézkedések megtételére is várni lehetett volna, melyek tulajdonkép a megyék új rendezésének előmunkálatai, basisai, s melyeknek mellőzésével czélszerű meggyerendezést megtenni nem is lehet.

Vagy talán, miután Erdély új politikai felosztására már négy rendbeli munkát is létezvén, annak újabb kidolgozása nem ütközik oly legyőzhetlen akadályokba, hogy szerfelett hátráltatta volna a meggyerendezés kérdését, meglehet ez elhalasztás oka főleg az volt, mert a megye rendezésének előmunkálatainál az erdélyi erők kevesebb befolyást gyakoroltak, a magyarországiak pedig, kik csak most tanulgatják viszonyainkat, meglehet nem mindnyájan ismeretesek ezen rendkívül sajátos politikai felosztással, melyet ha csak felületesen is meg fognak vizsgálni, annak helytelenségét s tarthatlanságát azonnal belátandják.

Egyébiránt nem akarunk valamely nagy veszedelmet jelezni a miatt, hogy az új politikai felosztás elmaradt ezúttal, legfeljebb annyi a baj, hogy egy-két duodez főispánnak, ki az új felosztással — mint a víz nélkül maradt hal — megye nélkül maradand, helyet kell adni valamelyik ministeriumban, s egy pár honfitársunk alól, ki az új szervezettel első alispánságra jut, kihull az elnöki támlás szék; de van az elhalasztásban annyi haszon, hogy a kérdés nem lesz elkalupirozva, idő van a kérdést jobbról, balról meghányi-vetni, s így egy új politikai felosztással nemcsak maradandó, de egyszersmind megnyugtató művet is alkotni.

Mert habár — a mint már említettük — vannak e téren előmunkálataink, mindamellett éppen nem állítjuk azt, hogy egy új politikai felosztás körül tüzetes tanulmányozások s minden oldalról megfontolgatások nem volnának szükségesek, annyival

inkább, mert mi az e tárgyban véghezvitt munkálatokat alaposoknak nem tartjuk, mindenik forradalmi vagy felforgató idők elhamarkodott szüleménye volt, s nem önmagokban való concret becők az, a mire fontosságot és súlyt fektettünk, hanem inkább azon eszményi eredmény, hogy az erdélyiek közvéleménye ezen projectumok által hozzá lett szoktatva azon eszméhez, hogy a mi ódon municipális curiáinkat, úgy a mint voltak, fentartani nem lehet, hanem más czélszerűbb csoportosítást kell véghezvinni, s így a mi országaink — mert az erdélyi ember országnak nézte, sőt nevezte is a megyét — régi határai mulhatlan rectificatiokon kell hogy átmenjenek, sőt e téren egészen új átalakítások, el- és átszakítások fognak bekövetkezni.

Nincs veszély az elhalasztásban, mert habár nem simogathatjuk a röghöz tapadó előítéleteket s elfogultságokat, az erdélyi nemzetiségi viszonyok, a municipális élet legkényesebb idegein átszivárgó nemzetiségi törvény s még sok minden a pusztán földirati tekintetek mellett oly tényezők egy helyes és czélszerű politikai felosztásnál, melyeket ignorálni nemcsak nem lehet, de azon érdekeknek, viszonyoknak s körülményeknek bővebb és alaposabb tanulmányozása éppen szükséges, annyival inkább, mert ott, hol a meglevő alapok tekintetbe vételével alkothattunk, nem czélszerű s nem ajánlatos radicalis szempontokból, a tudomány vagy topografiai viszonyok merev szempontjait követnünk, s ha még a meggyerendezés kérdésénél is kivételt tettek Erdély egyik részére nézve, egy új felosztásnál, mely egyszersmind jogos historiai birtokok megtámadásával is járhat, s így a meggyerendezés kérdésénél sokkal lényegesebb, bizonyos historiai tekinteteket mellőzni nem lehet, s az újabb kor követelményeivel összhangzásba hozni kötelességében áll annak, a ki maradandót és megnyugtatót is egyszersmind akar alkotni.

De habár a történt halasztásban a fennebbi okokból veszélyt nem látunk, másfelől alkotmányos institutióink összes természete követeli azt, hogy az új politikai felosztás a lehetőleg sürgettesse.

Az új meggyerendezéssel a mi régi adminisztrációnk lényegesen átváltozik, s a mostani rendszer a járásoknak a központtal való közvetlen és szerves összefüggését követeli, ennek hiánya érzik a mi mostani mis-más közigazgatásunkban, midőn a régiből is megtartottunk valamit, az osztrák közigazgatásból is vettünk át valamit, s a dolog nem megy egészen jól; de mindenestre jobban, mint menni fog az új meggyerendezéssel, mely nem ismeri a nálunk divatozott kerületek fogalmát, csak a járásokat és központot, s mely eltörölte a nálunk szokásos kerületi tisztviselőket (királybírók, főbírók stb.), kik saját kerületeik közigazgatási s rendőri ügyeire nézve felelősek voltak, s kik által a központ, mint magasabb képességű s szélesebb hatáskörű tisztviselőkként a központtól nagy, hosszú távolságra szétágazó részeket (kerületeket és járásokat) biztosabban kormányoztathatta, az összetartás és központosság követelményeit a lehetőleg kielégítve a szokásos tisztségi heti ülésekkel.

Kétségtelen, hogy az új meggyerendszer behozatalával csak élénkebben fog kitűnni az erdélyi megyék felosztásának abnormitása. Még élénkebben az új törvénykezési felosztással. És ehhez járul még az is, hogy a követválasztás itt és a Királyhágón túl nem állhat fenn soká egészen külön alapokon; előbb-utóbb a népszámhoz kötött választó kerületeknek meg kell alapulniok. Hogyan állhatnak fenn vajjon akkor oly jurisdictiók, melyek csak egy választókerület népességének sem felelnek meg?

Kétségtelen tehát, hogy Erdély új politikai felosztását már igen soká halogatni nem lehet.

Dózs a D.

BELFÖLD.

— A b-hunyadi égésre vonatkozólag, lapunk 15-ik számában közöltük + Miklós András, városbíró; Kelenen János, bírói helyettes; Csöregi András (Bandi), esküdt; Bálint Márton, pénztárnok; + Kovács János, + Buzás Ferencz, esküdték és Fekete Pál, jegyző és néviro aláírással igazolást vettünk, melyben az aláírók bizonyítják,

hogy a jan 14-diki égés alkalmával 7 városi hivatalnok volt jelen; a vész dobszóval hirdetett, míg a harangok megkondultak; a nagy vízi puska (11 éves) nem működhetett ugyan, mivel egy jan. 10-i égés alkalmával elromlott, ellenben a 7 utca 7 kézi vízipuskája a hely színén volt. Végül „ragalomnak” nyilvánítják L. azon célzását, mint-ha a b-hunyadi előjáróság azért maradt volna távol az égéstől, mivel a káros (Kálmán József) izraelita; e vád alaptalan voltának bizonyosságul a b-hunyadi izraelita hitközség előjáróságától bizonyítványt is mellékelnek, mely szerint a hitközségi előjáróság (Reichenberger Máttyás, elnök és Leichtig A. rabbi) tanuszkodnak a mellett, hogy a b-hunyadi előjáróság mindig segített a szerencsétlenségtől látogatott izraelitákon és hogy a vallás és nemzetiség megkülönböztetésének szempontjából soha még csak árnyékát sem mutatta a gyűlölségnek. Eddig a bizonyítványok, melyeknek hitelességében nincs okunk kételkedni. Ellenben az aláírók azon kívánságát, hogy ama tudósítás írójának nevét közreadjuk: be nem teljesíthetjük a szerkesztői discretio megsértése nélkül. Határozott rosszallásunkat nyilvánítjuk azonban L. ur iránt, ki a nyilvánosság közegét — mely épen a közönség érdekében adja közre az ilyes cikkeket — valótlán állításaival szintén a valótlanság terjesztőjévé tette.

— A százsz-egyetem 9-es bizottsága immár megkezdé működését; az első ülésen dr. Lészai azt indítványozta, hogy dr. Kein, a bizottság előadója, a magyar municipális törvényt használja munkálata alapjául, s csak a netaláni eltéréseket formulázza. Dr. Lindner e javaslat ellen azonban azon nézetből kiindulva kelt ki, hogy az előadó működési szabadsága ne korlátoztassék, s az utasításadás teljesen kikerültesse. Az előadó, ennek következtében, tökéletesen szabad kezét nyert működésében. A szebeni 6-száz lap, honnan ez adatokat merítjük, azonban nem remél hamaros eredményt, miután dr. Kein szabadsággal hazautazott. — Ugyanazon lap szerint az universitás kiadásai eddig is 2640 frt, 44 öl fa (1 és 3) küldött uti-költségeibe kerültek.

— Most, midőn a honvédugyér egyik országgyűlési beszédéből is elég sajnosan érthetjük, hogy a kezeiök neholy mily lelkiismeretlenek a sorozási munkálatok körül: nagyobb figyelem keltés okáért átvesszük a „Nemere” 5-k számából hét falusi levelezőjének tudósításából a következő részletet, hogy a botránynak eleje vétethessék; a közlemény így szól:

„Itten egyik faluban feltalálták: hogyan lehet a katonaságtól szabadulni.

Azt mondják: kinek 10 holdnyi földbirtoka van, a katonaságtól szabadulhat. De hát a kinek nincs... ah arról tesz mindjárt a notárius. Ha neki nincs, van másnak; átírja Pál birtokát Péterre; nem kell neki ahoz vásárléval, szerződvény, osztálylevél, csak párcellájától 25 kr. s még valami. Miután így birtok lett elég, kiállítatik a birtokkivi kivonat s punctum. Ugy-e szép dolog? Ha már Péter adósságot vesz fel Pál birtokára, vagy pedig birtoklasi jog ily könnyelműen veszélyeztetve, testvérek, öröklő felek közt az ily eljárás per alapját veti meg: az neki mindegy, csak jöjön párcellánként a 25 krajczár. Nemde nem aranyidőt élünk-e? ha az egyesekkel, ha az állam többféle érdekeivel szemben ilyek követetnek el.”

Ajánljuk a hétfalusi jegyző urak egyikét az illetők figyelmébe.

XXXIII-ik közlemény. *)

Az „erdélyi muzeumegylet” pénztárába, 1870. aug. 21-től, mint az utóbbi közlemény napjától, mai napig: azaz: 1870. december utolsó napjáig befolyt pénzekről és pénzértékekről u. m.:

A.) Részvényt fizettek, még pedig:

1. Az 1864—69-re (kettős részvénybe) Ugron János, évi 10 frttal.
2. Az 1866—69-re Vincze Ferencz, és a néhai Ujfalvi Sándor nevére, a hagyatási gondnokok évi 5—5 ftal.
3. Az 1867-ik évre Kerekes Sándor évi 5 frttal.
4. Az 1868—69-re Dr. Bereczky Károly, gr. Kornis Miklós, Végh Sámuel, Halmágyi Sándor évi 5—5 ftal.
5. Az 1868—69—70-re: Varga Dániel, Herman Ottó, mind ketten, a 10 éves szakbeli évekre 5—5 ftal.
6. Az 1869-ik évre: Hegyessy József, Török István (tanár), Ladányi Sándor, Szakács Mózes évi 5—5 ftal.
7. Az 1869—70-re: Id. gr. Bethlen János és Varga Lajos, mind ketten a 10 éves szak utolsó-, és az új, 5 éves szak első évére évi 5—5 ftal.
8. Az 1870-ik évre, mint az 5 éves szak első évére: Svaiczer Sándor, Tóth Lőrincz és Szabó Károly a könyvtárnok, évi 5—5 ftal.

B.) Magán kötvénybeli alapítvány után, kamatot fizettek:

*) Az előbbi „Közlemények” láthatók a „Kolozsvári Közlöny” és „Magyar Polgár” múlt évi, s az előtti számaiban. B. V.

- a) Torma Zsófia úrhölgy 500 ft után: 1869—70-re 50 frttal.
 b) Berde Áron ur: 100 ft után 1869—70-re 10 ftal.
 c) Simó Károlyné: 210 ft után 1870-re 12 ft 60 kr.
 d) Földváry József: 100 ft után 1869—70-re 10 ftl.
 e) Gr. Bethlen Sándor 1000 frt után 1870-re: 52 frt 50 krral.
 f) Csernovicz Julia: 50 frt után 1868—69—70-re: 7 frt 50 krral.

C.) Alapítványi tőkét fizettek be:

1. Simó Károlyné: 210 frtot készpénzben, kötvénye kiadatott.
 2. Torma Zsófia: 500 frtot urbéri pappírral, kötvénye kiadatott.
 3. Csernovicz Julia: 50 frtot urb. pappírral, kötvénye kiadatott.
 4. Stähling Róza: 50 frtot urb. pappírral, kötvénye nem volt.

D.) Néhai gr. Lázár Mór, kötvény nélkül, részlet-fizetést ajánlott volt; a még fizetetlen maradt részletet és kamatait, gr. Lázár Miklós ur fizette bé, 840 frttal.

E.) Néhai Publik Ferdinand vég hagyománya szerint befizetett 460 frt.

Jelenleg, több közölni való nincs, mert a máj napig tett befizetések, hirlapilag nyilvánosan, már, mind közöltettek.

Minthogy azonban, a lefolyt 10 éves szakról, fájdalom!! többen vannak, kik tartozásaikat bé nem fizették, tisztelettel kérem az illetőket, hátralékaik befizetésére, hogy, így, kikerültethessék azon kényszerű helyzet, melyre a választmányának, ha bár igen kellemetlenül, végre is lépnie kell.

Kolozsvártt, dec.*31. 1870.

Bányai Vitális,
muz. pénztárnok.

KÜLFÖLD.

(s.) Csatatér. Az éjszaki francia hadsereg nézt bekövetkezett az, mit oly nehezen tudtunk elhinni: a teljes vereség, ha ugyan tegnapi táviratunknak egészben hitelt adhatunk. S e veresége Faidherbe-nek habár nem is igen meglepő, miután serege nem a legfegyelmesebb s a poroszszal szemben gyengének volt mondható; még is váratlan annyiban, a mennyiben az előnyös állás, melyet Faidherbe bapaume-i győzelmével szerzett, egyébre jogosított fel, más reményeket keltett. Faidherbe f. hó 18-án kelet felé meg akarta kerülni a vele szemben álló Goebent; ez azonban rohamos gyorsasággal szemközt fordult vele centrumával s jobb szárnyával s így Faidherbet nem sikerült manoeuvre után St.-Quentinre visszaverte. Faidherbe — úgy látszik — avval hibázott, hogy idő előtt támadott, mielőtt t. i. a calaisi hadtest (mintegy 50,000 ember) segítségére lett volna; minek következménye az lett, hogy Goeben a pillanatnyi előnyt felhasználva, Faidherbe pedig nem tudván elég erőt elébe tolni, a küzdelem mely még jobb fordulatot vehetett volna a francziákra nézve, véglegesen a poroszok javára dönt el, a porosz sürgönyök szerint, sőt még 15,000 foglyot is ejtettek.

Tehát Bourbaki visszavonulóban, Chanzy s Faidherbe meggyengítve, s ha épen nem is megsemmisítve, — mint a porosz elbizakodottság mondja — mégis az activ működésre képtelenné téve: e néhány szóval lehet

jellemezni a francia csatatér katonai helyzetét. S ha ehhez még hozzávesszük Trochu 19-ki kitörését, mely ha nyújtott is némi előnyt, döntő sikerének még sem nevezhető: valóban sötét, vigasztalan kép tárul szemünk elő Franciaország helyzetéről, mely képes a francia honvédelem végleges sikerébe vetett reményt alapjában megválni.

Páris. Trochu-nek s illetőleg Vinoy-nak, — mert ő vezette — f. hó 19-iki törése, melynek eredményeül tegnapi táviratunk az ismétli visszavonulást jelenti, bordeauxi hírek szerint nagy sikert tud felmutatni, a mennyiben t. i. az 5. és 11. porosz hadtestek óriási veszteségeket szenvedtek, de a francziák is jelentékeny. Különben a bombázás folyton tart, sőt tegnapi távsürgönyünk szerint már St.-Denis is lövetik. Páris azon része, mely a bombázásnak ki van téve, majdnem elhagyott pusztá; mert a lakosság egy része elköltözött, a kik pedig ott maradtak, a pinczékbe vonják meg magukat, számtalan előkelő férfi és nő tölti most az éjt ily földalatti helyiségekben. Az eddigiekkel ellentétesen, az élelmészre vonatkozólag az a legújabb hír, hogy a kenyér fogyatékán van s barna és idegen anyagokkal, mint rizs stb. vegyítették; de még ebből sem lehet ezután fejenként s naponként egy fontnál többet kapni. Ugy látszik tehát, hogy végre is nem a bomba, hanem az éhség szörnyetege fogja a világvárost megbuktatni.

A Párisban maradt diplomatiái testület nevében f. hó 13-án Kern schweitz követe egy tiltakozó jegyzéket intézett volt Páris lövetése alkalmából Bismarckhoz. E tiltakozásra f. hó 17-én Bismarck jegyzőileg felel, melyben a porosz cancellár katonai szempontokból lehetetlennek nyilvánítja a tiltakozók azon felszólításának teljesítését, hogy a tiltakozó követek, honfitársaik és vagyonuk a bombázás alatt biztonságba helyeztessenek. Bismarck Páris bombáztatását nem tartja népjog-ellenesnek azon okból, mivel Párisban nemcsak polgárság, hanem katonaság is van, sőt a főváros egyike az ország legelső erőideinek. A követek kívánságára nézt azt jegyzni meg, hogy többször felszólították általa a város elhagyására sőt még most is kész őket átbocsátani az ostromzáran.

A pápa, a csalatkozhatlan, még mult év október havában kérdést intézett volt Bismarckhoz, hogy hajlandó-e közvetítési lépéseket tenni az olasz udvarnál az iránt, vajjon számolhat-e Vilmos király támogatására; hogy Rómát akadálytalanul s illő módon elhagyhassa. Bismarck, mint a „N. Allg. Ztg.“ írja, meg volt lepetve e felszólítás által; mindazáltal készen nyilatkozott Victor Emmanuélnek közbenjárni, mit azóta meg is tett. Furesa feltűnési viselkedés e martin-szerep affectálás ő szentségétől. Mintha bizony valaki-bántaná azért, hogy elhagyja Rómát, mit pedig — megjegyzendő — már rég akár mikor megtehetett volna a nélkül, hogy az u. n. „illő elvonulást“ valaki megakadályozta volna.

A conferentiára vonatkozólag Bernstorf londoni porosz követnek Berlinbe küldött jelentése szerint a semleges hatalmak képviselői teljesen megegyeztek abban, hogy a béke kérdését nem fogják szőnyegre hozni.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, jan. 23. 9 ó. — p. d. e.
Érkezett: jan. 23. 10 ó. 50 p. d. e.

A második porosz hadtest 21-én megtámadta Dijont; Garibaldi azonban 12 óráig

juk uszályát képezik e kívül a köz-szászok nagyobb része, kiket a papság porázon vezet; a gymnasiumi tanítók, kik valamennyien theologusok; továbbá az idősebb iparosok és kereskedők s végül nagyon sokan olyanok, kik a papsággal sógorság-, komaságban vannak, fájdalom! ezek száma légió, úgy hogy jelenben majd mindenütt sikerül a papságnak, hogy a politikai és társadalmi kérdésekre hatást gyakoroljanak s mintegy behálózák az egész szász földet briaraeusi karjaikkal.

Az ifju-szászok táborát az előbb nem nevezettek képezik. Megjegyzendő, hogy ezek között vannak különösen a fiatalabb polgárok, kézművesek, kereskedők sat. s mindenekelőtt az ifjabb jogászok, kik tulajdonképen az egyedüliek a nép kebelében, kik jogi és államtudományi képzettségök alapján, méltányolni s megérteni képesek a Királyföldnek, az utóbbi idők folytán föltűnt politikai átalakulását. Ezeken kívül is sokan vannak, kik tulajdonképen maguk sem képesek számot adni maguknak, ha ó- vagy ifju-szászok-e voltaképen, kik egy tekintetben ide, más tekintetben amoda számíthatók s végül olyanok, kik szívük szerint ugyan ifju-szászok, de nincs anynyi bátorságuk, hogy nyíltan is azokul vallják magukat.

Semmi sem lenne könnyebb, mint hogy e részen bizonyítékul, oly neveket idézzek, melyek az erdélyi részeken eléggé ösmeretesekek.

Az ó-szászok legnagyobb számban Szebenben, az ifju-szászok Segesvártt, Köhalomban, Brassóban találhatók föl. A többi szász városban és helyiségekben az ó-szászok vannak többségben, de még is úgy látszik, hogy e helyeken is folyton szaporodnak az ifju-szászok is.

A mi az irodalmat illeti: egyetlen szász (német) újság van az erdélyi részeken, mely határozott és nyíltan bevallott ó-szász párti, s mely egyersmind kizárólagos felekezeti jelleget is hord s ez a „Siebenbürgisch-Deutsches Wochenblatt“, melyet távolról sem szabad a „Siebenbürgische Blätter“-rel összevetni, ez utóbbi épen az ifju-szászok közlönye — s valóban derék közlönye — lévén. Amaz ép úgy duzzadoz a gyűlölettel ez utóbbi ellen, mint a gyanakodástól a magyar kormány ellen.

tartott harcban győzelmesen megverte; a poroszoktól több hadállást hősi szurony-rohammal elfoglalt, számos ágyut leszerelt s a poroszok oly általános futásnak eredtek, hogy még kórházait is a francziák kezei közt hagyták; az egész vonalon visszavonulás, Garibaldi nyomában üldözi őket.

Párisban a bombázás következtében 18-ág 86 halott és 215 sebesült esett. Trochu ellen nagy az elégedetlenség.

Favre Londonba ment.

Cambrayt bombázzák; Longwy, Belfort ostroma halad.

Táviratok.

Bécs, jan. 22. A „N. fr. Presse“-nek Páris keleti frontjáról e hó 18-ról kelt levelei, tulzottaknak mondják a párisi tűzveszélyekről szóló híreket. Minden este ütött ki néhány helyütt tűz, de ezek mind jelentéktelenek voltak. Rosny és Noisy erődök már csak egy-egy 24 fontos ütegből tüzelnek. Ezen alul a Redoute de la Boissière mögött terjedelmes helyek vannak elkészítve az ütegek számára, melyek csupa 48 fontosokból állanak. A drancy-i földmunkálatokat a tűzerek végkép elhagyják, s ezeket csakis gyalogság tartja megszállva. Ezek mögött új védművek készítették, de kevés ágyúval láttattak el. Ugy látszik, hogy a francia tűzéréség zöme a déli oldalra van áthelyezve.

Lille, jan. 21. este. Gambetta épen most érkezett ide.

Lille, jan. 21. A „Progrés du Nord“ írja: A mi kitűnően felszerelt északi hadseregünknek, csak romjai menekültek nyomoruságos felszereléssel Cambraiba. A mozgóörök közt különösen nagy a rettegés s ennek tulajdonítandó, hogy a csatát elvesztettük. Testelin kormánybiztos s az északi departement préfetje beadták lemondásukat.

Bécs, jan. 22. A „N. fr. Pr.“-nek távirják Cambraiból e hó 21-ről: A rettegés általános. A poroszok erre felé vonulnak. Már ágyudörgést is hallhatunk. Faidherbe minden fegyverképes csapataival Lille-be és Douai-ba vonul vissza.

Brüsselből értesül a nevezett lap, hogy Favre és Gambetta Ostendébe találkozást tűzték ki. Favret Ostendébe az itteni francia követ s ennek titkára kísérendik. A párisi „Gaulois“ e hó 17-éről, közlésezi Ferry rendeletét a kenyérkiosztás tárgyában. 16-án egy bomba a Pantheon kupolájára esett, azt áttörte, s a templom belsejében durrant el. Az öv-vaspályának a Szajna balpartján fekvő részén a közlekedést beszüntették.

Berlin, jan. 21. (Hivatalos.) Versailles, jan. 21. A császár a császárnéhoz. Az ellenség tegnap dél-

Az ó-szászok érzületét tekintve a magyarokkal szemben, az mindennek előbb nevezhető, mint barátságosnak, sőt határozottan ellenségesnek mondható. A magyar népről, miveltségéről, tudományáról és politikai érettségéről rendkívül kicsinylőleg szólnak, noha, bár köztük élve, nagyon kevésé ösmerik őket. Féltik a magyar kormánytól külön-állásukat s épen ezért fanatikus ellenszenvet táplálnak minden iránt, a mi magyar, azon magyarok iránt, kiknek királyai őseiket (s pedig hányan költözködtek ide mint proletárok!) földdel, előjogokkal ajándékozták meg s oly előnyös helyzetbe juttatták, hogy csakhamar tehetőse népecskévé nőheték ki magukat. S mégis e gyűlölség a magyarok iránt odáig megy, hogy a szász gymnasiumokban — melyek egytől-egyig ó-szász tenyészdék — a magyar történelem a szó szoros értelmében csak mint nagyon is mellék tantárgy adatik elé. E körülmény, valamint akárhány ilyféle, elég bizonyosság arra, hogy mily ártalmas, és kivált a szász földön, hogy az iskola nincs az egyháztól elkülönítve, s hogy a tanítók mind theologusok, kik aztán eo ipso mind ó-szászok.

Nehéz, sőt majdnem lehetetlen megjelölni, hogy az imént nevezett „Wochenblatt“-ban, mily ok szerű czélokra tör az ó-szászok politikája. Majdnem úgy tűnik föl, mintha azoknak, kik ott irányadók, legnagyobb diadaluk az lenne, ha a mostani magyar kormány megbuknék, holott azon bánásmód által, melyben a szászokat részesítetté, valódi humanitási emléket emelt magának és a magyarnak s a legkisebb valószínűség sem szól a mellett, hogy a szászoknak, bármily kormány alatt is jobban mehetne dolguk, mint a jelenben. Esményük, hogy államot képezzenek az államban, vagy, hogy megint német uralom alá jussanak: ép oly kevésé valósulhat meg, mint a mily rossz tanúságot tesznek ők maguk arról, hogy mennyire képesek a bevégett tényekkel számot vetni.

Egy ifjú-szász.

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Királyföldi képek.

I.

Az ó-szászok.

Korunk jellemvonása a félreismerhetlen haladási törekvés. Nem csak a művészet, tudomány, ipar és gazdaság, hanem és főként az állam-élet terén.

Még csak néhány rövid éve s a Királyhágón inneni és túli Magyarország az absolutismus igája alatt nyögött, míg ma már az alkotmányosság meglevenítő időszaka nyílt meg fölötte. S épen ezért, mindazoknak, kik a kor e szellemét csak valamennyire is fölfogni képesek, általános hivatásuk, hogy az új aerát minden rendelkezésre álló alkotmányos eszközökkel megmentsék azon akadályoktól, melyeknek szülőanyja az absolutismus vala. Ily akadályok névszerint a burocratia és papuralom.

Mindkettő ellen sok eredménynyel történt föllépés és küzdelem hazánk több pontján a haladó párt részéről, melyet most is sikerrel folytat. A burocratia ennek folytán most már csak szórványosan jelentkezik, s a papi befolyás is a politikai kérdésekre mind szűkebb s szűkebb határok közé szoríttatik. Fájdalom azonban, hogy a Királyföldön nem ez az eset. Itt még teljes virágában él a burocratismus, itt még burjánzik a papuralom. Mindkettő támogatja egymást, valahol csak arról van szó, hogy a kormány intézkedéseit, vagy a kormány közegei s névszerint a szászok ispánjának föllépését gátolják, megtámadják; valahol csak arról van szó, hogy a Királyföld korszerű szervezését megnehezítsék vagy az elszállt évszázadok megfakult szabadalmai mellett lándzsát törjenek.

A királyföldön a burocraták és a papok képezik magvát a reactionarius, vagy legalább az ó-conservativ pártnak, melynek tagjai — ellentétben a kiegyezés-párti haladó ifju-szászokkal — magukat ó-szászoknak nevezik. Párt-

előtt teljesen visszavonult Párisba. St.-Cloud előtt még 15 tiszte és 250 közembert ejtettünk foglyul. St.-Quentinél (az északi hadseregénél) az ellenség foglyok-, halottak- és sebesültekben mintegy 15,000 embert vesztett, aztán egész Valenciennéig és Douai-ig vonult vissza s Cambray-t újra megszállotta.

Genf, jan. 22. Frigyes Károly hg. hadseregének egy része keletre csapott át, hogy Anton-ön áthaladva Bourbaki seregét hátulról támadja meg. A hetedik porosz hadtest elért Besançon alá. Bourbaki helyzete rendkívül válságos.

Versailles, jan. 21. A bombázást a legutóbbi napokban szünet nélkül folytattuk. Ma kezdtük St.-Denis ellen is a tüzelést. Az ellenségnek terve — mely szerint az elmúlt éjjel Langresből kirohanna, Chaumont táján felállított landwehr-csapatainkat tönkre tegye — nem sikerült.

Boulogne, jan. 21. Treskow tábornok jelenti: Az elmúlt éjjelen a taillysi, baillly-i és perousi erősen megszállott és elsáncolt erdőségeket az ellenségtől elfoglaltuk. 5 tiszte és 80 közembert ejtettünk foglyul. A mi veszteségeink sem éppen jelentéktelenek. Danzousitin mellett négy új ágyutelep reggel óta tüzel, főleg a vár homlokzatát vévén célpontul.

Berlin, jan. 22. Moltke határozottan oda nyilatkozott, hogy a Páris capitulálásánál ejtendő hadifoglyok közül egyet sem kell francia területen, jelesül Strassburgban és Metzben elhelyezni, mivel a háboru, az ő eshetőségeivel együtt a főváros eleste után is folytattni fog.

NAPI HIREK.

— A zene-conservatorium, alig kezdé meg újra-szervezkedését, már is örvendtes tanúságát adja lételének, midőn, mint kellemesen értesülünk, lépéseket tesz, hogy a Beethoven-ünnepélyt, mielőbb megtartsa. Eddigelő 45 működő tag jelentkezett s remélhető, hogy Kolozsvár zeneértői, minden nélkül egyén ellenzenvét félretéve, a szép czél körül buzogva csoportosulnak.

— Fölszólítás. A zene-conservatorium, folyó hó 22-én belépett hangszerész működő tagjai, ugyszintén mindazon zene-gyakorló urak, kik a zene-conservatoriumba mint működő tagok bé kívánnak lépni, tisztelettel fölkérnek, hogy f. év. Január 27-én d. u. 6 órakor hangszereikkel együtt sziveskedjenek a zene-conservatorium helyiségében megjelenni. Kérjük egyuttal tudomásul venni, hogy a zene-conservatorium összeszene gyakorlati ezentul minden előleges tudósítás nélkül hetenként egyszer, pénteken d. u. 6 órakor, fognak megtartatni. A zene-conservatorium választmánya.

— Luiza hercegnő, Victora angol királyné leánya, már régebben eljegyeztetett Lorne marquis-val, az angol aristokratia egyik kitűnő tagjával, a mi nagy feltűnést okozhatott, mivel ez az első eset, hogy az angol uralkodó beleegyezését adta volna ily „mésalliance“-ba; most már a lakadalom napja is kitűztetett s pedig márczius 10-ikére.

— Házassági viszonyok Berlinben. 10,000 ember között házas Poroszországban általában 6141, Thüringiában 5957, Württembergában 5211, Berlinben 5089. Ezen feltűnő jelenség egyik oka számos körülményben keresendő, a melyek miatt nem képesek az emberek családot „ranghoz“ méltóan eltartani. De egyéb okok is működnek közre. Így tényleg igaz az, hogy ezen nem házasok 50 százalékanak egy része kis városban megnősült illetőleg férjhez került volna, hanem a nagy városban a távolságok a társadalmi érintkezést gátolják és azért nincs mit csodálni, ha az újságokban keresnek házaseleket.

— A kolozsvári pinczérek beteg ápoló és temetkezési együletének pénztári kimutatása 1870-ről. Kiadás: Gyógyítási költség számla szerint 27 frt 88 kr. Tőkésítve a kisegítő pénztárba 441 frt 10 kr. Pénztári maradvék 24 frt 49 kr. Összesen: 493 frt 41 kr. Bevétele: Havi illeték 215 frt 48 kr. Könyvdíjak 7 frt 80 kr. Bizonyítványokért 2 frt 10 kr. Tőke után járó kamat 19 frt 45 kr. 1869. áthozat 248 frt 64 kr. Összesen: 493 frt 47 kr. Tauffer János elnök. Walter Károly pénztárnok. Ellenőrök: Kottiers Károly és Ambrus Kálmán.

(K. J.) Szvatek mult szombati gyermek-bálgáról egy kis „résztvevőtől“ kaptuk a következő tudósítást, melynek naiv hangja igazolja a jelentés közreadását. „Szombaton f. hó 21-dikén volt a kedves Szvatek-bál, melyen én is jelen voltam. Nagyon esinosan ütött ki, nagyszámu látogatók voltak, és a legnagyobb vidámság ragyogott minden arezon. A legkisebb leánykáktól a legnagyobbakig, mind igen esinosan voltak öltözködve és viruló rózsákhoz hasonlítottak. Valamit azonban észrevettem, mit meg is fogok mondani; tudniillik, a meghíváson az volt írva, hogy csak olyan növendék leányok vehetnek részt a táncban, kik nagy bálakat még nem látogatnak meg; mit én nagyon jónak is találtam és azt véltem, hogy ez nem is lesz másképp; de nagyon csalódtam, mert voltak olyan nagy kisasszonyok, kik erre nem hallgattak, hanem a gyermekesoport közé vegyültek, és velők verset tánczoltak. A mulatság hét órakor vette kezdetét és egészen négy óráig tartott, hajnal felé is ugyanazon élénkség tartott, mint kezdetben, és még vége felé is 4—5 éves leánykák is jártak. Egy szóval nagyon kellemesen töltöt az egész este. Most bevégeztem teendőmet, és nyugodni megyek, mivel a táncztól nagyon ki vagyok fáradva.“

— „Haladás“ czime azon lapnak, melynek szerkesztője megnevezve ugyan nincsen, de mintán a kéziratok Schwarcz Gyulához küldendők, nem lehet kétség a fölött, hogy a nevezett országgyűlési képviselő annak szerkesztője. Hoz-

zánk a II. évfolyam első száma küldetett be; hogy mennyiben éli e lap II. évfolyamát, azt bajos meghatározni; mert tudunkkal az első évfolyam nem jelent meg, vagy ha meg is jelent, nem „Haladás“ volt czíme. Ezen számban Schwarcz Gyula „az egyetem reformja“ című cikkke áll az első helyen. Sok jó akarat látszik ki belőle, de annál kevesebb alapos ismeret e tárgy körül. Gonda László Huxley egyik régebbi dolgozatából ad kivonatot. A harmadik cikk ismét Gonda László tollából folyt és két francia tanférfiu küldetéséről szól, kik az angol tanügyet tanulmányozták; végre „a szellemi képességek öröklhetősége“ cím alatt Galton hasonezimű értekezésének ismertetése van benne megkezdve. Az egészet pedig a „Vegyesek“ zárják be. Ime ez a „Haladás“ első számának tartalma. Az egész lapon végig Schwarcz Gyula s Gonda László írálya észlelhető. Szolgáljon ez ajánlatul azoknak, kiknek e két név ajánlat.

— Az „Ellenőr“-ben a következő találos mesét olvassuk: Volt egykor egy sas, mely egy gazdasági épület közelében a magasból kiszemelt magának egy nyulat s lecsapva zsákmányára, magával vitte az égne. De csakhamar észrevette, hogy nem nyulat, hanem erősebb és bátrabb állatot ragadott el. Éles szeme daczára megtévedt s macskát vitt magával. A macska pedig védte magát, a sas testébe vágta karmait s nyakába harapott. — Eressz el — mondá a sas — s én szabadon bocsátlak. — Jó — felelt a macska — de semmi kedvem e magasból lezuhanni. Szállj le ismét a földre s vigy oda, a honnan hoztál! — S a sas belátta, hogy nem tehet másképp és szót fogadott a macskának. — Ez nem Aesopustól való, hanem egy régi hírneves politikus irta s most fellevenítették Elsass és Lotharingia annektálása után.

— Özv. Zeyk Dánielné haláláról a családi gyászjelentés így szól: Országgyűlési képviselő és belügyministeri államtitkár zeykfalvi Zeyk Károly maga, neje b. Kemény Judith, gyermekei: Károly, Dániel, Kálmán, Nina és Károlina b. Kemény Gyuláné s gyermekei: Zoltán és Anna; testvérei Zeyk Miklós, Kata és férje roffi Borbély József s gyermekei: Géza, Sándor, Gyula és Etelka; Zeyk Johanna özvegy Zeyk Miklósné és gyermekei: Ádám, Ödön és Béla; néhai testvérbátyjának Zeyk Józsefnek özvegye gróf Thoroczka Julianna s fiai Zeyk József és neje gróf Teleki Ágnes s gyermekei: József, Erzsébet és Ilona, és Zeyk Dániel s neje báró Bánffy Cecília; üdvezült testvéröccse Zeyk Domokos özvegye báró Kemény Julianna és fia Zeyk Gábor; néhai testvérnénje Zeyk Borbára halála után özvegyen maradt sógora b. Kemény Domokos és gyermekei: Gyula, Béla, Ida és férje Bárczay Gyula és gyermekei: Elemér, Borbára, Ida, Sarolta és Gyula; b. Kemény Johanna és férje Stráda Béla és gyermekei: Vilma és Gyula és b. Kemény Vilma, ugy számos rokonok nevében megszomorodott szívvél jelenti szeretett édes anyjának özv. zeykfalvi Zeyk Dánielnének vajai Vay Katalinnak a folyó 1871. év január hó 16-ik napján, esti 7 órakor, öregségi véglgyengülésben, élete 86-ik évében történt gyászos kimúlását. Az üdvözült hült tetemei folyó hó 19-én, délelőtti 11 órakor fognak saját kívánsága szerint a n.-enyedi sírkertben elköltöztetve a temetőbe helyeztetni. A temető őrök nyugalomra elhelyeztetni. N.-Enyed, 1871. évi január 16-án. Béke és áldás lebegjen porai felett!

— Molnár Aladár ur, mint az igazgatótanács elnöke több rendbeli pályázatot tesz közzé a balaton-füredi „Szeretetház“-at illetőleg. Oly ifjak pályázhatnak, kik az állmi tanfolyamot elvégezték s magukat a szeretet-házakban működő tanítóknak akarják kiképezni. A pályázás először a gyakornoki helyekre történik; a gyakornok, ha magát érdemei, családaitól is alkalmazzatik, a mikor teljes ellátáson kívül 300—500 frt fizetése lesz. A pályázók fönnevezett elnök urhoz (Budán, vár, uri-utca 31. sz.) forduljanak.

— Rosz tréfa. Egy öreg urnak aijtára Budán egyik este egy élettelen patkányt kötött néhány pajkos gamin, minek szomorubb következménye lett, mint talán gondolhatták. Az öreg 75 éves K. ur semmi roszat nem sejtve, sietett haza s kívülről ki is nyitotta kulcsával külső aijtát, hanem midőn belül az ajtó kilincsét meg akarta fogni, a patkányt ragadta meg s annyira megrémült, hogy pár másodperc múlva alélta rogyott össze: rémülében szélhűtés érte.

— A nagybányai éreztikkasztás ügyében, melyre nézve a pestmegyei központi törvényszék van kiküldve, a bányakincstári tisztviselők elleni fegyelmi eljárás már be van fejezve s a bünper tárgyalását közelebb kezdi meg.

— Egy harang a földben. Béga-Szent-György mellett e napokban egy 200 éves harangot ástak ki a földből, mely alkalmasint a hajdan e helyen állott zárdáé lehetett Bonnaz Sándor esanádi püspök a temesi papnöveldei templomnak ajándékozta.

— A hadsereg statistikájához. A magyar korona területén jelenleg a következő csapatok vannak elhelyezve. A budai hadparancsnokság alá tartozik 5 hadosztály, 21 dandárral és pedig a pesti kerületben a 37. 43. és 58. gyalogezredek hadosztálya, a 31. vadászszázlój a 4. és 9. egészségügyi osztály, a 3. 5. és 7. dragonyosezred: a pozsonyi kerületben a 12. 50. 14. és 27. gyalogezredek; hadosztálya, 1 műszaki s egy utász százlój, a 10. huszár és 11. ulán s a 8. 10. és 12. dragonyosezredek; a kassai kerületben a 10. 65. 24. és 64. gyalogezredek hadosztálya, s a 12. vadászszázlój; a temesvári kerületben a 23. 2. és 30. gyalogezredek hadosztálya, az 1. 4. és 8. ulán s a 4. 6. és 11. dragonyosezredek; a sopronyi kerületben az 57. 61. 33. és 78. gyalogezredek, a 7. vadászszázlój, a 2. és 5. ulán s a 4. és 10. dragonyosezredek. A zágrábi hadparancsnokság alá tartozik 2. csapatosztály hat dandárral és pedig a 47. 79. 1. 23. 4. 10. és 11. gyalogezredek s az 5. 6. 7. 8. határezredek. A nagyszebeni parancsnokság alá tartoznak a 38. 62. 63. 8. gyalogezred, a 23. vadászszázlój s a 9. és 12. ulánézred. A pétervári parancsnokság alá tartozik a 9. 12. 13. 14. határvidéki gyalogezred. A magyar korona területén állomásozó összes katonaság tehát áll 40 gyalog s 20 lovasezredből és 6 különböző százlójából.

— A poroszok meglátják más szemében a szálkát, de a magokéban nem akarják látni a gerendát. Pauzsko-

dik Bernstorff, hogy egyes francia franc-tireur-ök átosaptak Belgium területére és ezzel megsértik a semlegességet; de felelt nekik, Chaudordy azzal, hogy a német sokkal nagyobb mérvben sérti Belgium s Luxemburg semlegességét azzal, hogy vasutjaikat és kocsijaikat önkényileg felhasználja, sőt semleges területre is kiterjeszti hadi műveleteit.

— A kisfaludy-társaság február 5-én tartja az évi rendes közgyűlését, melyet jan. 25-én tagválasztó gyűlés előz meg.

— Szász Károly-nak akadémiai székfoglalója „A tragikái felfogásról“ beküldetett szerkesztőségünkhez. Lapunk tárczája közelebről bővebben fogja ez értekezést ismertetni.

— A pápa betegségről keltett hírek alaptalanok. A pápa korához képest igen jól érzi magát, ámbár a világtól elzárkózottan él. Antonelli bibornok igyekszik ugyan a pápát reávenni, hogy mutassa magát Róma utcáin; azonban a jézuiták sem pihennek s Antonelli fíradózásait meg-hiusítják. Remény van, hogy mielőtt az olasz kormány biztosítékot nyújt a pápának, hogy bántalmazásnak nincsen kitéve, Pius fel fog hagyni önkéntes fogságával.

— Az új spanyol királyról a „Times“ levelezője érdekes apróságokat közöl. Január 2-án foglalta el a királyi palotát és első gondja volt onnan az ágyukat és a nagyszámu örséget eltávolítani. A 24 táll ételből álló ebédet négy tállételre szorította és a számára elkészült termék felét bezáratta. A király korán kél, már első nap 7 órakor reggelit kért, de feleletül azt nyerte, hogy nincsen készen, mivel azt hitték, hogy csak 11—12 óra közt fogna reggelizni; elment tehát segédével a „Hôtel de Páris“-ba, s ott reggelizett, 10 órakor este bezárta a kapukat és 12 órakor minden lámpa eloltatik. Maga a király 10 órakor fekszik le rendesen Madrid bálul. A bemutatásoknál spanyol étiquett-szerint kézesókot nem tűr, hanem kezét szorít a hivatalnokokkal. Midőn a király azt hallá, hogy a tanítók nem kapják fizetéseiket, kijelentette a pénzügyminiszternek, hogy mindaddig nem fogad el fizetést, míg azok ki-elégítve nincsenek. Madridban oly nyugodt a hangulat, hogy a királyné ma (jan. 23) ma oda indult.

— A bajor vasutak vezér-igazgatósága késznek nyilatkozott az osztrák-svájci buza forgalomhoz csatlakozni Salzburg s Romanshorn-on át.

— A francia hadi-foglyok száma Bajorországban 30,000-nél többre rüg.

— Dynamit-explosio. E hó 14-én Rostockban reggeli 8 1/2 órakor egy dynamit töltényház szétrobbant. Az explosio okáról semmi biztosat sem lehet tudni, mivel az ott elfoglalt tíz munkás sirját lelta a romok között; de gyanithatni némi okot. A töltényházban volt 25 láda dynamit, mindegyikben 50 font ezen lőanyagból, a szétrobbent dynamit anyag tehát 1250 fontot tón. Az explosio hatása roppant volt; a dörgés több mértföldnyire volt hallható. Az ott levő tíz munkás, némely testtagok kivételével, nyomtalanul eltűnt. A töltényház, mely gerendás-falakból állott, porrá zúzatott és a fagyott föld, melyen e ház állott, jelentékeny mélységig kiürült és több száz lépésnyire is lehetett a havon a széthányt földet látni. A közel fekvő Czimecz helységben egy pincze leszakadt és a fölötte álló ház egy része romba dől. Az egész környékben az ablakok eltörték.

KÖZGAZDASÁG.

Az üzlet. Pesten a terménykereskedelem, mivel külföldiek a háboru miatt folyvást nem mutatkoznak, s a megkötött szerződéseket is a vagonok hiánya miatt rendszeren beváltani folyvást nem lehet, nem bir élénkségre vergődni. A malmosok a kormány segítségét is igénybe vették, s lehet remélni, hogy legalább a liszt kivétel rendszer kerékvágásba jön. — A mult heti búzaforgalom 90 ezer mázsára teszik. Búza ára 6 frt 15—25 kr. 5 frt 50—60 kr. közt állt, a minőség szerint; rozs forgalma 15,000 mérő, 3 frt 40—55 kron; zab forgalma 10,000 mérő 2 frt 20 kron. A sertésvásár pang, a mult hétről maradt 37,150 darabhoz behajtatott 8660 drb, maradt 36,230 db. A vidéki árú 23—26 1/2 kron kél.

Az értékpapírok, tán mert a külföldi tőzsdék is emelkedésnek indultak, általános javulásnak örvendenek. A vasúti biztosítási papírok, bank- és takarékpénztári részvények általán javulnak, csak a malom- és gőzhajózási papírok forgalma nem felel meg a várakozásnak.

A déési hetivásáron tiszta búzának n. v. 2 frt 50 és 60 kr, elegyes 2 frt, tavaszbúza 2 frt, rozs 1 frt 70 kr, törökbúza 1 frt 80 kr, zab 87 kr, 1 véka alma 70 kr, 1 véka paszuly 2 frt 20 kr, 1 v. lenmag 3 frt 40 kr, 1 kupa tejfel 48 kr, 1 k. tehéntej 22 kr, 1 k. bivaltej 28 kr, 4 tojás 10 kr, 2 koszorú hagyma szép 24 kr, községes 16 kr, 1 pár csirke 60 kr, 1 tyúk 80 kr, 1 kővér lúd 2 frt 40 kr, 1 félkővér 1 frt 20 kr, 1 font írósvaj 50 kr, 1 öl tázifa 20 frt, 1 pár deszka 12" széles 2 öl hosszú 1" vast. 80 kr. 100 font szalonna 26 frt, 1 font marhahús 16 kr, 1 font disznóhús mejesztett 20 kr, 1 font perzselt 16 kr, 1 kupa hájzsir 1 frt 20 kr.

Szeben, jan. 17. A legjobb búza mérője 5 frt 73 kr, közepes 4 frt 67 kr, rozs 4 fr, zab 2 frt 40 kr, törökbúza 3 frt 73 kr, borsó 6 frt 40 kr, lencse 6 frt 40 kr, paszuly 4 frt 80 kr, pityóka 2 frt 40 kr, 1 fa 13 frt 50 kr, hús fontja 22 kr, szalonna mázsája 31 frt, szesz foka 65 kr.

Távlati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 22-kén 5%. Metalliques 100 frt 58.40. Kamat 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 67.50. 1860. Kölcsön 95.—. Bankrészvény 726. Hitelintézeti részvény 200 frt. 251.90. London 10 ft. st. 100 frt. 23 1/4. kr. 124.20. Ezüst 122.—. Cs. kir. arany 5.86.—. Napoleondor 9.95.—.

Urbéri kötvények: Magyarországi 77.75. Temesi 76.50 Erdélyi 74.80. Horváthországi 83.—.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

(43)

Egészséges álom

köhögés, rekedtség, nyálkásodás, mell- és tüdő-bajok elhárítása következtében.

Udvari szállító **HOFF JÁNOS** ur központi raktára Bécsben,

11 Kärntnerring 11.

Pinkafeld, 1870, nov. 16. Kérem szíveskedjék az ide mellékelt összegért **egészségi maláta-csokoládét** küldeni. Nővérem már több éve szenved heves köhögésben, különösen ősszel és télen **s e csokoládét jót tett neki a tavaly.** **Puhr Alajos.**

Ried, 1870, nov. 27. Ön egészségi maláta-csokoládját jó sikerrel alkalmaztam tüdőbajom ellen, köhögésem ritkult és enyhült, éjjel elő sem fordul s egészséges álomnak örülhetek. A maláta-készítmények gyógymódjának folytatása által, remelem, hogy szenvedésem nem sokára teljesen megszűnik, s így hivatásomat ismét folytathatom.

Pimpfinger János, mérnök Riedben, Inkerület, 147.

Sátor-Alya-Ujhely, 1869. dec. 2. Midőn lányom, most két éve, évtized-hányban, gyomormeléségben és ideg-gyöngességben szenvedett és minden alkalmazott gyógyszer daczára láthatólag elsoványodott: végsőmenedékiül ön maláta-kivonat egészségi söréhez folyamodtam, melynek hatása oly kitünő vala, hogy 13 palack elhasználása után további egészségét teljesen visszanyerte, s maig a legjobb egészségnek örvend. Mintán magam is köhögésben és elnyálkásodásban szenvedek, kérem küldjön a mellékelt 14 frtra egy ládával ön kitünő maláta-kivonat-söréből.

Wohryza Márton, m. kir. nyug. és városi mérnök.

Valódi **HOFF-féle Maláta-készítmények** egyedüli áruháza **Kolozsvárti Karvázy Gyula, Fehérvárti Csiki Kristóf, Segesvárti Teutsch J. B. Dézsen Krémer Samuél, Gyergyó-Szt.-Miklóson Lázár Antal** özevgye és fiainál.

(25)

(3-30)

Hihetetlen, de mégis igaz,
hogy az alább felsorolt

REGULÁLT ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adatnak el.

Csak 10 frt egy valódi ezüst hengeróra, kristályüveg-gel, percz mutatóval, valódi talmi arany-lánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 19 frt 50 kr egy valódi angol finom tűz-aranyozású ezüst chronometer óra, kettős köpenynyel, finoman zománcozva, kristály-üveggel, finom talmi aranylánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 15 frt 50 kr egy valódi angol, finom tűzaranyozású ezüst chronometer óra, egy köpenynyel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 14 frt egy valódi angol csinos talmi aranyhenger óra, legújabb mintájú, kettős kristályüveggel, melyben a szerkezet elzárva is látható, talmi aranyláncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Csak 14 frt egy talmi arany óra, kettős köpenynyel, savonette, rugóra, kristály-üveg- és nickelművel, valódi talmi aranyláncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 17 frt egy valódi angol, ezüst horgony óra, kristályüveg- és finom véséttel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 18 frt egy angol Prince of Vales, remontoir óra, a legerősebb csőüreggel (caliber), kristályüveggel, nickelművel, valódi csinos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnnyel bírnak, hogy azokat kules nélkül lehet igazítani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi aranylánczot, medaillont ingyen jótállási jeggyel kap.

Csak 15 vagy 18 frt egy egészen kisedő női óra, valódi ezüstből, valódi aranyozással, nemkülönbben valódi talmi arany nyálkálancz- és jótállási jeggyel.

Csak 13 frt egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönbben láncz- és medaillonnal talmi aranyból.

Csak 22 frt egy legfinomabb ezüst horgonyóra, 15 rubinra, legfinomabb talmi arany láncz- és medaillonnal.

Csak 22 frt egy ezüst remontoir óra, mely kules nélkül felhuzható, talmi arany láncz- és medaillonnal.

Csak 24, 26, 28 frt arany női órák, láncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Minden ezüst és arany óra, a cs. kir. fémek bélyegző hivatala által bélyegzett.

Talmi aranylánczok: rövidiek frt 1, 1. 30, 1. 60, 2, 3, 4, 5, 6.

hosszúk frt 1. 60, 2. 60, 3, 4, 5, 6, 7.

Valmenynyi órák első minőségűek, és másokkal csekélyebb minőségűekkel fel nem cserélendők. Az összegnek előre beküldése vagy utánvétel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesítetik, és a kívánának meg nem felelő cikkek, a legkészségesebben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 frttal olcsóbbak. Árjegyzékek ingyen.

Óraművesek és órákereskedők, egy az órák minden nemében nagy választéku készletet találnak, és csak a közvetlen Angolhonból és első kézből megszerzés, valamint a nagyban tömeges árusítás teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusítani.

GLATTAU N.

I. bécsi óratelepszete (Etablissement) 51. Kärntnerstrasse 51. Palais Todesco.

(17)

(4-4)

! okleveles erdősz!

Ki 28 éven át szakmája gyakorlati ismeretének gazdag tárházát szerze meg, ajánkozik bármilyen felsőbb erdőszeti munkálatok **állandó**, avagy csak **ideiglenes** végrehajtására.

Értekezhetni levélben, vagy szóval Kolozsvárt, Papp János fűszerkereskedő urnál, a főtéren.

(45)

(1-1)

Játékszelence-kisorsolás.

Húzás április hó elején.

Egy sorsjegy ára 2 ft. 12 sorsjegyre 20 ft. bankjegyben. Kapható: **Heller J. H.-tól Bernben (Svájc.)**

(44)

25/1

(1-*)

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weiser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok által igazolva,

mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdő-elnyálkásodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soha nem használtatt! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnően jótékonyan hat, — különösen **görcsös köhögés és számarhurutnál**; elősegíti a nehéz s megaludt nyálkákiköpést, a gégeingert azonnal enybiti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, — még az oly heves és gonosz **asztkórköhögést** is, s a **vérhányást**.

Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 frt.

Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.

Kapható: **Kolozsvárt, Binder K.** gyógyszerésznél belső monostoruteza a Redout során. Sz. Udvarhelyt: **Veress Ferenc** urnál.

(36)

(3-3)

Eladó tűzi-fa!

A Topler vendéglő melletti udvarban jó száraz 7 láb hosszúságú fiatal tölgy **TÜZI-FA** eladó, öle 22 frt. A venni szándékozók jegyet válhatnak Stein János könyvkereskedésében.

Ugyanott értesülhetni **eladó**, fűszerkereskedőnek való bolti **fiókos állványok** és **áru-asztal** felől.

Az ember százezrei köszönhetik szép hajukat az egyes-egyedül létező legjobb és legbiztosabb hajnövesztőszer-nek.

Nincs már jobb valami

a haj

növésének

előmozdítására

mint a világ minden részében oly ismeretes s híressé lett, az orvosi kar által megvizsgált, a legfőbb és legesodaltosabb sikerrel koronázott.

és fentartására,

zolt, és ő cs. kir. apostoli Felsége **I. Ferencz József** Magyarország és Csehország királya s ausztriai császár stb. által 1865. évi

nov. 18 án 15,810—1892. sz. a. az összes ausztriai birodalomra s az összes magyar koronaországokra nézve csász. kir. kiz. szabadalommal kintüntetett

Reseda-göndörítő-hajkenőcs

melynek szabályszerű használatánál a fejtető legkopaszabb helyen is teljhajzatuakká lesznek, a szürke s vörös hajzat sötétzsinúvává válik, csodálatos módon erősíti a hajtalajt, mindennemű korpaképzést pár nap alatt tökéletesen eltávolít, a haj kihullását rövid idő alatt

tökéletesen és mindenkorra megátalja, s a hajnak természetes fényt ad, és hullámszerűvé

képezi és a legkésőbb korig megőrzi az őszüléstől. Rendkívül kellemes illata és pompás kiállítása által azonkívül még fűdiző is képezi a legfinomabb pipere-asztalnak is.

Egy tégely ára használati utasítással (hét nyelven) 1 ft 50 kr, postán küldve 1 ft 60 k.

Ismételadók illő elengedésben részesülnek.

Gyar és főközponti szállítási raktár nagyban és kicsiben

POLT KÁROLY

illatszerész és több cs. k. szab. tulajdonosnál Bécsben, Hernals, Annagasse 15, saját házában, a hova minden írásbeli megrendelés intézendő, melyek a pénz előleges beküldése vagy postai utánvétel mellett a leggyorsabban teljesítetnek.

Főraktár: **Kolozsvártt egyedül Volf János** gyógyszerárban és **Schiesz Károly** gyógyszerésznél Balázsfalván.

NB. Valamint minden kitünő gyártmánynál, úgy már ennél is utánzások és hamisítások kísértetnek meg, s ez okból kértik mindenki, hogy vásárlás végett egyedül a fentebbi raktárhoz forduljon s **Polt Károly** bécsi reseda-göndörítő-kenőcsét világosan megismerje, figyeljen a fentebbi védjegyre.

(29)

3-20

Éppen most jelent meg

Kolozsvártt **Stein János** bizományában:

Channing Ellery Vilmos válogatott művei.

Angolból fordítják és kiadják az unitárius tanárok.

I. KÖTET.

Társadalmi tárgyuak.

Tartalma:

1. Előszó. Kriza J.-tól. 2. Az önmivelésről (On self-culture.) Fordította Simén Domokos. 3. A jelen korszakról (On the presentage.) Fordította Ferencz József. 4. A munkás osztályok emeléséről (On elevation of the laboring classes.) Ford. Benczédi Gergely. 5. Észrevételek a nemzeti irodalomról (Remarks on national Literature.) Ford. Uzoni Gábor. 6. A nevelésről (Remarks on Education.) Ford. Kovácsi Antal.

Ára a díszes kiállítású, nagy 8-ad rétű, XVI és 184 lapból álló kötetnek **1 frt 20 kr.**

Erdélyi képes naptár

1871. közönséges évre.

A magy. kir. ministerium s a királyhágón inneni politikai hivatalok tisztí czimtarával ellátva.

Ára 50 kr. o. é.

Biztos sikerrel használt házi gyógyszerek. Kézikönyv minden falusi és városi háztartás, minden családtya s gazdasszony számára, a kik az embereknél valamint a házi és egyéb hasznat hajtó állatoknál leggyakrabban előforduló betegségeket gyorsan, biztosan s olcsón akarják önmaguk gyógyítani. Többek közreműködésével kiadta Gyulaváry. Ára 1 frt 60 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel Stein Jánosnál.